

корпорації. Це обумовлює необхідність кооперації як матеріально-фінансових, так і виробничих зусиль територіально пов'язаних країн, дозволяє зміцнити свої позиції в глобалізованій економіці, використовувати потенціал великого економічного простору, нарешті, виступати єдиною силою проти спільних конкурентів на світовому ринку. У результаті має місце не просто певні пов'язані національно-державних інтересів, але і піднесення їх до рівня регіональних інтересів.

Список використаних джерел:

1. Solow R.M. 2000. Growth Theory: an exposition. New York Oxford. Oxford University Press, 101 p.
2. World Investment Report, 2015. URL: <http://worldinvestmentreport.org/>

УДК 631.153.5

Щербина Юлія, асистент
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

**ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Scherbyna Yuliia, Assistant

**TAX MANAGEMENT IN THE MANAGEMENT SYSTEM OF
AGRICULTURAL ENTERPRISE**

На сьогоднішній день сільськогосподарські підприємства різних форм власності стикаються з проблемою надмірного податкового навантаження, яке в кінцевому рахунку призводить до погіршення діяльності суб'єктів господарювання. Виходячи з цього, можна зазначити, що сільськогосподарським підприємствам необхідно розробляти систему управління податковим фактором, який повинен стати невід'ємною складовою частиною фінансового менеджменту. У сучасній економічній літературі вище зазначену систему визначають як податковий менеджмент, завдяки якому підприємство може планувати свою діяльність та бути прибутковим.

Питання податкового менеджменту ставали предметом дослідження як вітчизняних так і зарубіжних науковців. Серед них: В. Мартиненко, К. Фуга, Ю. Гринчук, В. Гринчук. Проте зазначена тема і надалі залишається актуальною та потребує подальшого дослідження, як з теоретичної так і з практичної точок зору.

Податковий менеджмент має на меті розробку та реалізацію податкової стратегії, поєднання оптимального податкового тиску і максимальних досягнутих результатів підприємства. Вирішує важливі задачі, котрі стоять перед сільськогосподарськими підприємствами (рис. 1) [1].

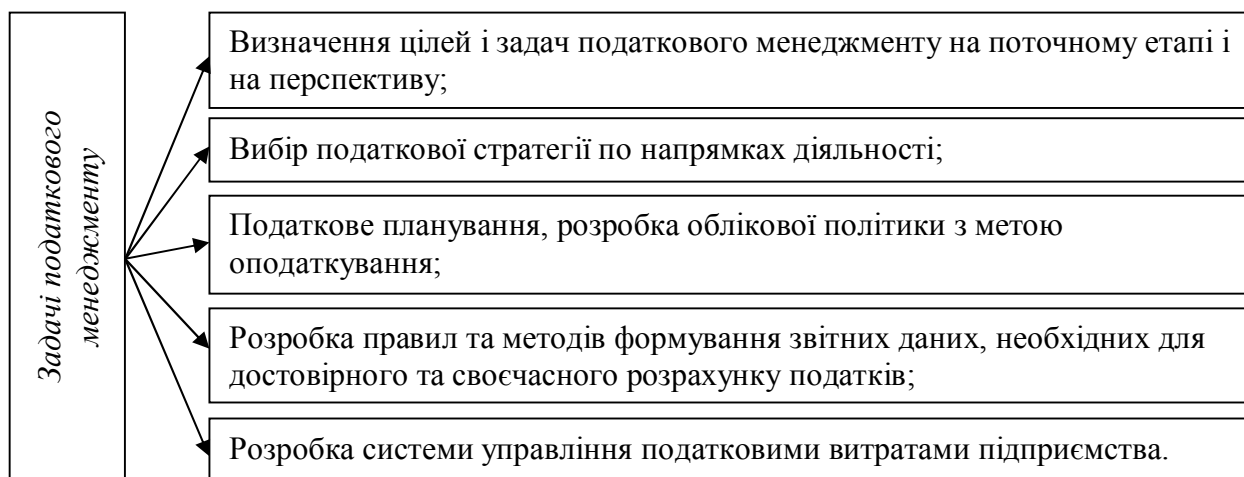

Рисунок 1 – Основні задачі податкового менеджменту

Джерело: побудовано з використанням матеріалів [1]

Ефективність податкового менеджменту можна визначити за допомогою ряду коефіцієнтів. Загальна схема розрахунку передбачає відношення сукупності податкових витрат або окремих складових до обсягу продажів, собівартості чи прибутку сільськогосподарських підприємств. Кожне підприємство може самостійно розробляти свої власні коефіцієнти ефективності податкового менеджменту. Однак, найбільш часто використовується загальний коефіцієнт ефективності оподаткування (формула 1) [2].

$$K_{\text{пм}} = \frac{Ч_{\text{п}}}{\Sigma_{\text{п}}}, \quad (1)$$

де: $K_{\text{пм}}$ – коефіцієнт податкового менеджменту;

$Ч_{\text{п}}$ – чистий прибуток, що залишається у розпорядженні сільськогосподарського підприємства;

$\Sigma_{\text{п}}$ – загальна сума сплачених податків сільськогосподарським підприємством у звітному періоді.

Враховуючи вище зазначену формулу 1, проведемо розрахунок коефіцієнта ефективності податкового менеджменту у СТОВ «Жовтневе» Березнегуватського району за 2013-2015 рр. (табл. 1).

Провівши розрахунки табл. 1, можемо зазначити, що податковий менеджмент СТОВ «Жовтневе» був ефективним у 2014 р., оскільки коефіцієнт був більше 1, але у звітному 2015 р. коефіцієнт ефективності податкового менеджменту дещо знизився та становив 0,8. Причиною цього стало зменшення чистого прибутку сільськогосподарського підприємства, тощо.

Розрахунок коефіцієнта ефективності податкового менеджменту
у СТОВ «Жовтневе» Березнегуватського району

Роки	Чистий прибуток, тис.грн	Загальна сума спланичених податків, тис.грн	Розрахунок коефіцієнта ефективності податкового менеджменту	Коефіцієнт податкового менеджменту с.-г. підприємства
СТОВ «Жовтневе»				
2013	-357,4	1159,5	X	X
2014	1298,7	1272,5	1298,7/1272,5	1,0206
2015	968,3	1195,2	968,3/1195,2	0,8102

Джерело: розраховано та побудовано на основі власних досліджень, з використанням податкової звітності СТОВ «Жовтневе» Березнегуватського району

Отже, можемо відмітити, що в Україні поняття «податковий менеджмент» є ще новим та до кінця не дослідженим. На сьогоднішній день, податковий менеджмент ще не набув широкого поширення серед суб'єктів господарювання. Варто відмітити, що діяльність зарубіжних сільськогосподарських підприємств є більш ефективною і спрямована на досягнення кращих результатів. Податки сплачуються добросовісно, чого не можна сказати про українські підприємства, оскільки кожен намагається як можна частіше ухилятися від сплати податків. Таке явище не можна назвати ефективним податковим менеджментом, оскільки це все, як правило, приводить до негативних наслідків. Причиною таких негативних явищ, являється недовіра платників податків до податкових органів. В той час, як зарубіжний досвід ґрунтується на співробітництві податкових органів із суб'єктами господарювання.

З усього вищезазначеного можна зробити висновок, що у сільськогосподарських підприємствах податковий менеджмент не набув свого розвитку. Причиною цього є нестача коштів. Оскільки за ведення податкового менеджменту треба сплачувати кошти обізнаним спеціалістам в цій справі, а на сьогоднішній день майже всі сільськогосподарські підприємства шукають шляхи зменшення витрат, тощо.

Список використаних джерел:

1. Мартиненко В. П. Податковий менеджмент суб'єктів господарювання в умовах ринкової економіки [Електронний ресурс] / В. П. Мартиненко// Режим доступу : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/14308/1/7.pdf>.

2. Фуга К. С. Сутність податкового менеджменту на підприємстві [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/7.1/281.pdf>.

3. Гринчук Ю. С. Податковий менеджмент в системі управління підприємством [Електронний ресурс] / Ю. С. Гринчук, В. Ю. Гринчук // Режим доступу : <http://magazine.faaf.org.ua/podatkoviy-menedzhment-v-sistemi-upravlinnya-pidpriemstvom.html>.